

**Przewodnik po nowelizacji Kodeksu
spółek handlowych
czyli, co każdy członek zarządu musi wiedzieć
o zmianach, które wejdą w życie 13 października 2022 r.**

LWN

Przewodnik po nowelizacji Kodeksu spółek handlowych

Krzysztof Łyszyk

Partner LWW

Już **13 października 2022 r.** zaczną obowiązywać kolejne zmiany w Kodeksie spółek handlowych. Wiele z nich dotyczy zarządów spółek kapitałowych. Zarządy będą miały nowe lub bardziej szczegółowe obowiązki informacyjne i formalne. Zmiany obejmą też samych członków zarządu, jak choćby jasno wyrażony wymóg lojalności wobec spółki. Bez wątpienia nowe przepisy sprawią, że pełnienie funkcji członka zarządu będzie wymagało jeszcze większej uwagi i skrupulatności.

Zachęcamy Państwa do zapoznania się z przewodnikiem, w którym zebraliśmy i omówiliśmy zmiany prawne istotne dla członków zarządów spółek kapitałowych i osób obsługujących zarządy. Może być to pomocne w przygotowaniu spółki do funkcjonowania na nowych zasadach.

W przewodniku nie zawarliśmy kwestii związanych z prawem grup spółek, określanym również jako prawo holdingowe. Biorąc pod uwagę zakres i regulacje prawa holdingowego jesteśmy zdania, że w zdecydowanej większości przypadków nie będą mieć one zastosowania do spółek prywatnych.

Skróty i pojęcia, których używamy w określonym znaczeniu, wyjaśniliśmy na końcu przewodnika.

Z przewodnika dowiedzą się Państwo:

01. Jakie są nowe obowiązki zarządu w zakresie protokołowania
02. O czym zarząd spółki akcyjnej musi informować radę nadzorczą bez wezwania
03. Jakie informacje zarząd spółki musi przekazać na żądanie rady
04. Na jakie transakcje zarząd spółki akcyjnej musi uzyskać zgodę rady nadzorczej
05. Jak liczyć kadencję członka zarządu
06. Czym jest obowiązek lojalności członka zarządu
07. Na czym polega zasada *bussines judgment rule*

Jakie są nowe obowiązki zarządu w zakresie protokołowania

Do tej pory protokołowanie uchwał zarządu było uregulowane inaczej dla każdego typu spółek kapitałowych. Zasady przygotowywania i podpisywania protokołów wynikały z dobrej praktyki i były uszczegółowiane przez spółki w regulaminach zarządu lub w umowach spółki bądź statutach.

Od 13 października 2022 r. obowiązują ujednolicone zasady protokołowania uchwał zarządu dla wszystkich spółek kapitałowych.

Protokół na podstawie KSH trzeba będzie przygotować w:

- > spółce z ograniczoną odpowiedzialnością [1],
- > prostej spółce akcyjnej [2],
- > spółce akcyjnej [3].

Zgodnie z nowymi zasadami, protokół musi zawierać:

- > porządek obrad,
- > imiona i nazwiska członków organu uczestniczących w głosowaniu,
- > liczbę głosów oddanych na poszczególne uchwały,
- > zaznaczenie zdania odrębnego zgłoszonego przez członka organu z jego ewentualnym umotywowaniem.

Protokół **podpisuje** co najmniej jeden członek zarządu prowadzący posiedzenie lub zarządzający głosowanie. Ustawa umożliwia jednak, aby zasady podpisywania uregulować inaczej. Można tego dokonać w umowie spółki lub odpowiednio w statucie albo regulaminie zarządu. Dlatego warto się zastanowić, czy zasada ustawowa nie spowoduje problemów praktycznych w spółce i – jeśli jest taka potrzeba – odpowiednio dostosować dokumenty spółki.

Podstawa prawna

- > art. 208¹ KSH
- > art. 300⁵⁸ § 5 KSH
- > art. 376 KSH

O czym zarząd spółki akcyjnej musi informować radę nadzorczą bez wezwania

Nowe przepisy [1] zobowiązują zarząd spółki akcyjnej do informowania rady nadzorczej o aktualnej sytuacji spółki. Chodzi o regularne, a w niektórych przypadkach – niezwłoczne, przekazywanie radzie informacji, które są w zakresie jej zainteresowania. Zgodnie z intencją ustawodawcy, zaproponowany mechanizm ma wpłynąć na aktywizację rad nadzorczych.

Ważne!

Spółka może w statucie wyłączyć albo ograniczyć obowiązki informacyjne zarządu wobec rady nadzorczej.

O czym i kiedy zarząd ma informować radę nadzorczą

O czym zarząd musi informować radę nadzorczą	Kiedy	Czy informacja ma dotyczyć też spółek zależnych i powiązanych
o uchwałach zarządu i ich przedmiocie	na każdym posiedzeniu rady nadzorczej, chyba że rada postanowiła inaczej	nie
o sytuacji spółki, w tym w zakresie jej majątku, a także istotnych okolicznościach z zakresu prowadzenia spraw spółki, w szczególności w obszarze operacyjnym, inwestycyjnym i kadrowym	na każdym posiedzeniu rady nadzorczej, chyba że rada postanowiła inaczej	tak
o postępach w realizacji wyznaczonych kierunków rozwoju działalności spółki, przy czym powinien wskazać na odstępstwa od wcześniej wyznaczonych kierunków, podając zarazem uzasadnienie odstępstw	na każdym posiedzeniu rady nadzorczej, chyba że rada postanowiła inaczej	tak
o transakcjach oraz innych zdarzeniach lub okolicznościach, które istotnie wpływają lub mogą wpływać na sytuację majątkową spółki, w tym na jej rentowność lub płynność	niezwłocznie po wystąpieniu określonych zdarzeń lub okoliczności	tak
o zmianach uprzednio udzielonych radzie nadzorczej informacji, jeżeli zmiany te istotnie wpływają lub mogą wpływać na sytuację spółki	niezwłocznie po wystąpieniu określonych zdarzeń lub okoliczności	tak

W jakiej formie informować radę

Z nowych przepisów wynika obowiązek przedstawiania informacji na piśmie. Wyjątkowo – jeśli wiadomość trzeba przekazać natychmiast – zarząd może zrezygnować z formy pisemnej. Ustawodawca dostrzegł jednak, że sztywna zasada pisemności może być ograniczeniem dla niektórych organizacji. Dlatego, rada nadzorcza może dopuścić inną, bardziej dogodną formę przekazywania informacji przez zarząd.

Podstawa prawna

> art. 380¹ KSH

Jakie informacje zarząd spółki musi przekazać na żądanie rady

Na podstawie zmienionych przepisów, rady nadzorcze dostaną bardziej precyzyjne i rozbudowane narzędzia do żądania informacji, dokumentów, sprawozdań i wyjaśnień. Są to zmiany istotne dla zarządów w spółkach z o.o. [1], prostych spółkach akcyjnych [2] i spółkach akcyjnych [3].

Po pierwsze dlatego, że do KSH wprowadzono termin na wykonanie żądań rady, a po drugie, pojawiła się kara dyscyplinująca osoby zobowiązane [4].

Czego będzie mogła żądać rada nadzorcza

Według nowych przepisów, rada nadzorcza, aby wykonać swoje obowiązki, może:

- > badać wszystkie dokumenty spółki;
- > dokonywać rewizji stanu majątku spółki;
- > żądać od zarządu, prokurentów i osób zatrudnionych w spółce na podstawie umowy o pracę lub wykonujących na rzecz spółki w sposób regularny określone czynności na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenia albo innej umowy o podobnym charakterze sporządzenia lub przekazania informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień dotyczących spółki w szczególności jej działalności lub majątku;
- > żądać udostępnienia posiadanych przez organ lub osobę obowiązaną informacji, sprawozdań lub wyjaśnień dotyczących spółek zależnych oraz spółek powiązanych.

W jakim terminie trzeba spełnić żądanie rady

Żądanie rady trzeba spełnić niezwłocznie, ale nie później niż w ciągu dwóch tygodni. Rada nadzorcza może ustalić dłuższy termin odpowiedzi niż kodeksowy.

Jakie będą sankcje za brak współdziałania z radą

KSH po zmianie przewiduje karę grzywny w wysokości nawet 50 tys. złotych, lub ograniczenia wolności dla osoby, która nie przekaze informacji, których rada nadzorcza ma prawo żądać.

Karę ryzykuje osoba, która:

- > nie przekaze radzie informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień w terminie lub przekaze je niezgodne ze stanem faktycznym, lub
- > zatai dane wpływające w istotny sposób na treść tych informacji, dokumentów, sprawozdań lub wyjaśnień.

Podstawa prawna

- > art. 219 § 4-42 KSH
- > art. 300⁷¹ § 1-12 KSH
- > art. 382 § 4-6 KSH
- > art. 587¹ § 1-2 KSH

Na jakie transakcje zarząd spółki akcyjnej musi uzyskać zgodę rady nadzorczej

Uprawnienia rady nadzorczej w spółce akcyjnej zostaną rozszerzone również w zakresie kontroli nad majątkiem spółki. Dotychczas zarząd musiał uzyskać zgodę przed dokonaniem określonej czynności tylko jeśli statut spółki przewidywał taki obowiązek. Nowa regulacja [1] – dotycząca transakcji o znacznej wartości – odwraca tę regułę. Po pierwsze, uzyskanie zgody rady nadzorczej staje się obowiązkiem kodeksowym, który dopiero w statucie może zostać wyłączony. Po drugie nowe przepisy wprost wskazują jakiego typu transakcje wymagają zgody.

Jakie transakcje będą wymagały zgody rady

Według nowych przepisów spółka musi mieć zgodę rady nadzorczej na każdą **transakcję ze spółką dominującą, zależną lub powiązaną**, jeśli wartość zsumowana z wartością innych transakcji zawartych z tą samą spółką w okresie roku obrotowego przekracza 10% sumy aktywów spółki. Sumę aktywów należy rozumieć zgodnie z przepisami o rachunkowości. Aktywa ustala się na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego. Jeśli przedmiotem transakcji jest świadczenie powtarzające się (okresowe), wynikające z umowy zawartej na czas nieokreślony, to za wartość transakcji uznaje się sumę świadczeń przewidzianych w tej umowie za pierwsze trzy lata jej obowiązywania.

Ważne!

Spółka może w statucie wyłączyć albo ograniczyć obowiązek uzyskania takiej zgody.

Warto pamiętać, że transakcja przeprowadzona bez wymaganej zgody rady nadzorczej jest nieważna [2].

Jakie będą obowiązki zarządu

Zarząd, przed uzyskaniem zgody rady nadzorczej, ma obowiązek poinformować ją o:

- > firmie lub innym oznaczeniu stron transakcji;
- > charakterze powiązań między spółką a pozostałymi stronami transakcji;
- > przedmiocie transakcji;
- > wartości transakcji;
- > okolicznościach niezbędnych do oceny oraz czy transakcja jest uzasadniona interesem spółki.

Których spółek akcyjnych nie dotyczy nowa regulacja

Obowiązek uzyskiwania zgody rady nie dotyczy spółek, których co najmniej jedna akcja jest dopuszczona do obrotu na rynku regulowanym oraz spółek należących do grup spółek.

Podstawa prawna

- > art. 384¹ KSH
- > art. 17 KSH

Jak liczyć kadencję członka zarządu

Nowe przepisy jednoznacznie rozstrzygają jak ustalić moment wygaśnięcia mandatu członka zarządu w przypadku upływu jego kadencji. Ustawodawca powtórzył sposób obliczania kadencji przyjęty dla prostej spółki akcyjnej [1], w przepisach dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością [2] i dla spółki akcyjnej [3].

Tym samym, od 13 października 2022 r., zgodnie z KSH, **kadencję** członka zarządu w spółce kapitałowej **liczy się w pełnych latach obrotowych**.

Ważne!

Spółka może zdecydować w statucie albo w umowie spółki o innym sposobie liczenia kadencji niż ustalony w KSH.

Problem wpływu kadencji na mandat pozornie może się wydawać kwestią o znaczeniu kosmetycznym. W rzeczywistości, to jak długo dana osoba jest w zarządzie, ma znaczenie dla funkcjonowania całej spółki. Z perspektywy akcjonariuszy przewidywalność w tym temacie przekłada się na rozwój spółki i jej prosperowanie na rynku. Dotychczasowe różne, często rozbieżne wizje wykładni przepisów nie zapewniały przewidywalności.

Przykład

Jan Kowalski został wybrany członkiem zarządu spółki X na 3-letnią kadencję 1 maja 2020 r., tym samym jego kadencja skończy się 1 maja 2023 r.

Zgodnie z brzmieniem art. 369 § 4 KSH, mandat członka zarządu wygasa najpóźniej z dniem odbycia walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu.

Na tym tle pojawia się wątpliwość. W wypadku odbycia walnego zgromadzenia spółki X zatwierdzającego sprawozdanie finansowe np. 1 kwietnia 2023 r., kadencja Jana Kowalskiego wynosi jeszcze dodatkowy miesiąc. Natomiast jednocześnie rok 2022 był ostatnim pełnym rokiem obrotowym pełnienia funkcji, o którym mowa w art. 369 § 4 KSH.

W rezultacie powstaje problem, czy mandat Jana Kowalskiego wygaśnie na walnym zgromadzeniu 1 kwietnia 2023 r.? Czy też, z racji na fakt, iż pozostał jeszcze miesiąc kadencji (do 1 maja 2023 r.) jego mandat podlega wydłużeniu i wygaśnie dopiero na następnym walnym zgromadzeniu zatwierdzającym sprawozdanie finansowe za rok 2023 r.?

Na wątpliwości te odpowiedział Sąd Najwyższy [5] stwierdzając, że:
„Ostatnim pełnym rokiem obrotowym w rozumieniu art. 369 § 4 w związku z art. 386 § 2 KSH **jest ostatni rok obrotowy, który rozpoczął się w czasie trwania kadencji** członka rady nadzorczej spółki akcyjnej”.

W podanym przykładzie, zgodnie z treścią wyroku SN, kadencja Jana Kowalskiego wygaśnie w dniu odbycia walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za rok 2023.

Jaki jest wpływ nowelizacji na już istniejące mandaty

Do mandatów i kadencji członków organów, które rozpoczęły się przed 13 października 2022 r. i trwają w tej dacie, stosuje się przepisy w nowym brzmieniu [4].

Podstawa prawna

- > art. 300⁵⁶ § 1 i 2 KSH
- > art. 202 § 2 KSH
- > art. 369 § 1 KSH
- > art. 23 ustawy zmieniającej
- > [wyrok SN z dnia 24 listopada 2016 r. o sygn. akt III CZP 72/16](#)

Czym jest obowiązek lojalności członka zarządu

Obowiązek lojalności jest już wyrażony wprost w przepisach dla prostej spółki akcyjnej [1]. Od 13 października 2022 r. kodeksowy **obowiązek lojalności wobec spółki** będzie dotyczył też członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością [2] i spółki akcyjnej [3].

Lojalność członka zarządu rozumie się w piśmiennictwie prawniczym i judykaturze, jako działanie w interesie spółki.

Obowiązek lojalności wiąże się z zasadą tzw. *business judgment rule*, ponieważ lojalne postępowanie wobec spółki stanowi jeden z jej warunków.

Podstawa prawna

- > art. 300⁵⁴ § 2 KSH
- > art. 209¹ § 1 KSH
- > art. 377¹ § 1 KSH

Na czym polega zasada business judgment rule

Business judgment rule (**zasada biznesowej oceny sytuacji**) określa warunki na jakich jest możliwe wyłączenie odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną spółce wskutek błędnych decyzji jej organów.

Do tej pory *business judgment rule* obowiązywała wyłącznie członków organów i likwidatorów prostej spółki akcyjnej [1]. Nowe przepisy wprowadzają tę zasadę dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością [2] i spółki akcyjnej [3].

Od 13 października 2022 r. członek zarządu nie odpowie za szkody poniesione przez spółkę wskutek błędnych decyzji gospodarczych, jeśli spełnione są dwa warunki: przy ich podejmowaniu działał lojalnie wobec spółki, a same decyzje mieszczą się **w granicach uzasadnionego ryzyka**. Działanie w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego zostało wyjaśnione w przepisach regulujących *business judgment rule*. Jest to działanie na podstawie informacji, analiz i opinii, które powinny być w danych okolicznościach uwzględnione przy dokonywaniu starannej oceny.

Aby stwierdzić, czy członek organu działał w granicach uzasadnionego ryzyka gospodarczego będzie potrzebna indywidualna analiza każdego przypadku. Znaczenie będą miały okoliczności istniejące w trakcie procesu podejmowania decyzji biznesowej, o których członek organu co najmniej mógł się dowiedzieć lub które mógł przewidzieć.

W naszej opinii wprowadzenie do KSH *business judgment rule* jest bardzo istotną zmianą. Dzięki niej zarządy spółek nie będą mieć aż tak skrępowanych rąk przy podejmowaniu ważnych decyzji inwestycyjnych. Zasada ta może zmniejszyć obawę pociągnięcia do odpowiedzialności członków zarządu. Oczywiście przy założeniu spełnienia wszystkich jej wymogów.

Podstawa prawna

- > art. 300¹²⁵ § 2 KSH
- > art. 293 § 3 KSH
- > art. 483 § 3 KSH

Słownik pojęć i skrótów

KSH	<u>ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych</u> , Dz.U. 2000 Nr 94 poz. 1037
ustawa zmieniająca	<u>ustawa z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw</u> , Dz.U. 2022 poz. 807
spółka kapitałowa	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, prosta spółka akcyjna, spółka akcyjna

Nasz zespół ds. korporacyjnych

Krzysztof Łyszyk

Partner LWW

Kamil Lewiński

Piotr Wiśniewski

Karol Moniczewski

Szymon Jankowski

Zapraszamy do kontaktu

Krzysztof Łyszyk

Partner

tel. 606 281 022

klyszyk@lww.pl

ul. Mokotowska 40 lok. 27

00-543 Warszawa

tel. +48 22 390 36 36

www.lww.pl